

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

[Vår dato: 2. mars 2017

[Vår ref.:

[Saksbehandler: Ø.Dahle

Høring NOU 2016:12 Ideell opprydding

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 5. des. 2016 om NOU 2016:12 Ideell opprydding som er en utredning av det faglige grunnlaget for en eventuell statlig dekning av ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader.

KA er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for kirkelige organer og for virksomheter med kirkelig forankring. KA har 525 medlemmer; en stor del av disse er organer i Den norske kirke, men KA har også organisasjoner og stiftelser som sine medlemmer.

Innledning

KA er svært tilfreds med at Kulturdepartementet nedsatte et utvalg for å utrede det faglige grunnlaget for en eventuell statlig dekning av ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader. Vi synes utredningen på en dekkende måte har beskrevet den historiske bakgrunnen for de utfordringene som deler av ideell sektor har når det gjelder historiske pensjonskostnader. Videre har utredningen på en god måte drøftet grunnlaget for at staten bør dekke disse pensjonskostnadene, uavhengig av en eventuell rettslig forpliktelse.

KA støtter derfor i hovedsak utvalgets vurderinger og anbefalinger. Vi gir bl.a. vår støtte til at det etableres en kompensasjonsordning som innebærer at opptjente pensjonsrettigheter overføres til Statens pensjonskasse. Vi vil anmode om at Regjeringen raskt følger opp anbefalingen om en kompensasjonsordning for ideelle virksomheter.

Vi vil samtidig oppfordre regjeringen til at det igangsettes et arbeid for å vurdere grunnlaget for en eventuell dekning av historiske pensjonskostnader for ideelle organisasjoner i andre sektorer, samt ideelle aktører som har hatt avtale med kommunene.

Historisk bakgrunn

KA har merket seg utredningens historiske omtale der det bl.a. dokumenteres at offentlig tjenstepensjonsordning ofte var avtalt eller forutsatt i samarbeidet mellom staten og ideelle aktører. Det gis videre en bred beskrivelse av de endringene i rammebetingelsene for ideelle virksomheter som skjedde på starten av 2000-tallet som er sentralt for å forstå utfordringene som er knyttet til de historiske pensjonskostnadene. Den offentlige tjenstepensjonsordningen er innrettet for varige offentlige virksomheter med en stabil og forutsigbar økonomi. Nye prinsipper for premieberegning i offentlig tjenstepensjonsordning ble gjennomført på begynnelsen av 2000-tallet på en måte som skapte utilsiktede konsekvenser for ideelle virksomheter. Disse omleggingene ble gjennomført fra statens side uten at konsekvensene for ideelle virksomheter ble tilstrekkelige vurdert. Samtidig ble ideelle virksomheter utsatt for økende konkurranse om leveransene av helse- og sosialtjenester der andre private leverandører hadde helt andre rammebetingelser på pensjonsområdet.

Summen av disse statlige endringer skapte en grunnleggende ny situasjon for de ideelle organisasjonene med offentlig tjenstepensjonsordning. Utredningens beskrivelse bidrar til å tydeliggjøre det urimelige i at ideelle virksomheter selv må bære store kostnader i flere tiår framover som resultat av at de tidligere har påtatt seg å levere oppgaver på vegne av det offentlige.

Kompensasjonsordning

Utvalget vil ikke konkludere om staten er rettslig forpliktet til å dekke de ideelle organisasjonenes historiske pensjonskostnader på generelt grunnlag. Utvalget hevder at dette vil forutsette en konkret vurdering av den enkelte avtale av et forvaltningsorgan eller av domstolene. Flere rettssaker har imidlertid vist at staten i mange tilfeller har hatt en slik forpliktelse. KA støtter utvalgets forslag om å etablere en mer generell kompensasjonsordning basert på rimelige avgrensninger. Det må unngås en oppfølging av denne saken på en måte som vil innebære svært krevende og omfattende prosesser for hver avtale/organisasjon gjennom vedtak i forvaltningsorgan eller gjennom rettslig behandling.

Alternative løsninger for dekning av historiske pensjonskostnader

I kapittel 7.5.5 foreslår utvalget to hovedalternativer for å avgrense hvilken periode som skal dekke de historiske pensjonskostnadene. KA støtter utvalgets anbefalte løsning der opptjente pensjonsrettigheter overføres til Statens pensjonskasse. Vi anbefaler at oppgjørstidspunktet settes til det tidspunktet som ordningen trer i kraft,

og at framtidige reguleringskostnader for både tidligere og nåværende ansatte legges inn i en lukket ordning.

Andre sektorer med offentlig tjenstepensjonsordning

Utvalgets mandat er begrenset til avtaler ideelle organisasjoner har eller har hatt om leveranser av helse- og sosialtjenester for staten. Utfordringene som er beskrevet når det gjelder de historiske pensjonskostnadene er tilsvarende i andre sektorer og for virksomheter som har hatt avtale med kommuner. KA forutsetter at staten også vurderer grunnlaget for en tilsvarende kompensasjonsordning for ideelle virksomheter som har levert tjenester for det offentlige, men som faller utenfor mandatet for denne utredningen.

Vennlig hilsen

KA

Øystein Dahle

direktør

Avdeling for kirke og samfunn